

T.C.
MILLI EĞİTİM BAKANLIĞI

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(8. SINIF)

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2024

İÇİNDEKİLER

1. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNİN TEMEL FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	6
1.2.1 Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Okuryazarlık Becerileri, Değerler)	6
1.2.2 İçerik Çerçevesi	7
1.2.3 Öğretme-Öğrenme Uygulamaları	7
1.2.4 Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	8
1.2.5 Farklılaştırma	9
1.3. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	11
1.3.1 T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Üniteler, Öğrenme Çıktısı Sayısı ve Süre Tablosu	13
1.3.2 T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Kitap Forma Sayıları ve Kitap Ebatları	13
1.4. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	14
8. SINIF	14

1. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNİN TEMEL FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI

Türk Eğitim Sistemi, bireylerin tüm yönleriyle gelişimini amaçlar ve bütüncül bir eğitim yaklaşımını temel alır. Bu hedef ve yaklaşımla geliştirilen “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” ile kavramsal beceriler, alan becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ile eğilimler, değerler ve okuryazarlıklar bir bütün olarak ele alınarak öğrencilerin çok yönlü gelişimini etkili bir şekilde desteklemek amaçlanmıştır.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nın çatısı oluşturulurken “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” beceriler çerçevesinde yer alan sosyal bilimler alan becerileri, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, eğilimler, değerler ve okuryazarlıklardan faydalanılmıştır. Öğretim programında sadeleştirmeye gidilmiş, siyasi ve askerî tarihle beraber sosyal tarih içeriklerine de yer verilmiştir. Bu kapsamda tarihin hem bireyin kendi yaşamıyla hem de yaşadığı devlet ve toplumla ilişkisini dikkate alan bir yapı oluşturulmaya çalışılmıştır. Ortaokul seviyesindeki tarih dersleri, öğrencilerin tarih bilincini ve tarih okuryazarlık becerilerini geliştirmeyi hedefleyen bir çerçeve içerisinde planlanmış olup; ilgi çekici, anlaşılır ve günlük hayatla bağlantılı hale getirilmiştir. Bu sayede öğrencilerin sınıf içinde edindikleri bilgi, beceri ve kavramları günlük yaşamlarında etkili bir şekilde kullanabilmelerinin önü açılmıştır.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı öğrenme çıktılarının ve içerik çerçevesinin oluşturulmasında ilkökul ve ortaokuldaki ders içeriklerinin yanı sıra öğrencilerin özellikleri ile hazırbulunuşluk düzeyleri de dikkate alınmıştır. Dolayısıyla öğrencilere daha bağlamsal ve uygulamalı bir öğrenme deneyimi sunarak gerek sınıflar gerekse konular arasındaki bağlantıları kurma becerilerinin geliştirmesine odaklanılmıştır.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı sosyal bilimlerin bakış açısı ve disiplinlerarası bir anlayış ile hazırlanmıştır. Geçtiğimiz yüzyılda tarih disiplininin kapsamı; yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası ölçekte, hayatın hemen her alanındaki insan faaliyetlerini kapsayacak şekilde genişlemiştir. Yeni tarih anlayışı; siyasi ve askerî tarihin yanı sıra kültürel, entelektüel, sosyal ve felsefi açılardan da geçmişe incelemeye başlamıştır. Bu yeni yaklaşım T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’na da yansıtılmıştır. Programın içeriği; coğrafya, ekonomi, felsefe, hukuk, siyaset bilimi ve sosyoloji gibi disiplinlerden yararlanılarak oluşturulmuştur. Öğretim programında değişim ve süreklilik bağlamında neden-sonuç ilişkilerinin kurulabilmesi hedeflenerek, tarihi olayların kronolojik arka planının daha belirgin bir şekilde sunulmasına özel bir önem atfedilmiştir.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nda değişim bağlamında öne çıkan unsurlardan biri Cumhuriyetimizin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün hayatı, Türk İnkılabı ve Atatürkçülük konularının işlenmesinde olmuştur. Atatürk’ün çocukluğundan vefatına kadar geçen süreçte inkılaplar dışında meydana gelen olaylar bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmış, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu ve inkılaplarıyla ilgili konularda, Türk modernleşmesindeki değişim ve sürekliliği vurgulayan bir çerçeve benimsenmiştir.

Öğretim programı geliştirme sürecinde dikkate alınan unsurlardan biri de bilimsel ve teknolojik gelişmeler olmuştur. Bu bağlamda “dijital tarih” uygulamalarına yönelik içeriklere programda yer verilmiştir. Öğretme-öğrenme uygulamalarında ve öğrencilerin yapacağı etkinliklerde çevrim içi ortam ve uygulamaların kullanımı önemsenmiştir. Özellikle tarih eğitimine yönelik yapılan güncel araştırmaların ortaya koyduğu birikim, öğrenme yaşantıları ve ölçme değerlendirme şekillendirilmesinde dikkate alınmıştır. Bununla birlikte öğretim programında, tarih derslerinde değerlerin eğitimini gerçekleştirmek amacıyla uygun içeriklerde “Erdem-Değer-Eylem Modeli” çerçevesinde değerlere de yer verilmiştir.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nın temel amacı; tarih okuyuruları bireyler yetiştirebilmek için geçmiş, bugün ve gelecek ekseninde öğrencileri içinde yaşadıkları dünyayı anlamlandırabilmelerine ve uyum sağlayabilmelerine yardımcı olacak bilgi, beceri ve değerlerle yetkin hâle getirmektir. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’yla öğrencilerin

1. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün hayatını ve kişiliğini tanıyarak onu kendilerine rol model almaları,
2. Millî Mücadele Dönemi’nin Türk milleti için anlam ve önemini açıklamaları,
3. Atatürk ilke ve inkılaplarının, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti’nin dinamik temelini oluşturduğunu ifade etmeleri,
4. Türk inkılabının millî ve evrensel özelliklerine ilişkin çıkarım yapmaları,

5. Türk modernleşmesinin Atatürk inkılaplarının oluşumuna etkisine dair kanıtlar göstermeleri,
6. Türkiye'ye yönelik iç ve dış tehditlere karşı duyarlı olmaları,
7. Tarihin sadece siyasi değil sosyal, ekonomik ve kültürel alanları da kapsadığını belirlemeleri,
8. Geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında tarih bilinci kazanmaları,
9. Millî kimliğin oluşum sürecini çözümlenmeleri,
10. Medeniyetimizin dayandığı temel değerleri davranışlarına yansıtmaları,
11. Türk milletinin ve insanlığın bir mensubu olduğu bilincini taşıyarak Türkiye'yi ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık göstermeleri,
12. Ders dışında da tarih öğrenmeye istekli olmaları,
13. Tarihsel anlatıları yazılı ve sözlü ifade ederken Türk dilini doğru ve etkili kullanmaları amaçlanmaktadır.

Burada ifade edilen özel amaçların her birinin öğrenme çıktılarında karşılığı yer almaktadır. Öğrenme etkinliklerinin planlanmasında ve öğretim materyallerinin hazırlanmasında özel amaçlar ve öğrenme çıktıları bir bütün olarak değerlendirilmelidir.

1.2. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı; sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerilerinin bulunduğu "Programlar Arası Bileşenler", ünite kazandırılması amaçlanan içerik ve becerilerin belirttiği "Öğrenme Çıktıları", öğrenme ve öğrenme sürecinde kullanılacak ölçme-değerlendirme kanıtlarının bulunduğu "Öğrenme Kanıtları", ünite konuları başlıklarının yer aldığı "İçerik Çerçevesi", öğrenme çıktısına uygun strateji, yöntem ve tekniklerin önerildiği "Öğretme-öğrenme Uygulamaları", öğrencinin bireysel farklılıkları dikkate alınarak belirlenen alternatif öğrenme uygulamalarının yer aldığı "Farklılaştırma" bölümlerinden oluşmaktadır. Programın uygulanmasına ilişkin esaslar aşağıda sunulmuştur:

1. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı'nda öğretim programlarının temel öğeleri, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni"nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni" T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinin planlanması, öğrenme-öğretme uygulama ve yaşantılarının tasarlanması, ölçme değerlendirme süreçlerinin planlanması ile hazırlanacak materyal ve kitap yazım süreçleri için referans kaynak olarak kullanılacaktır. Tüm eğitim ve öğretim süreçleri ile kitap ve materyallerin tasarım süreci "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni"nde yer alan öğrenci profilinin gelişimini destekleyecek şekilde planlanmalı ve yürütülmelidir.
2. Türkçemizin doğru ve etkili kullanılmasına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
3. Öğrencilerin etkin katılımının sağlandığı bir öğrenme ortamı ve düşüncelerin özgürce paylaşılabilirdiği, sosyal ve duygusal becerilerin gelişiminin desteklendiği olumlu bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
4. Araştırma, inceleme ve sorgulama gibi bilimsel faaliyetler; zümre öğretmenler kurulu tarafından disiplinlerarası ve bağlam temelli bir yaklaşımla planlanmalı ve işletilmelidir.
5. Ünitelerin işleniş sırası ve ünitelere ayrılan süre öğretim programında belirlenmiştir. Bu bağlamda zümre öğretmenleri derslerini planlarken öğrenci düzeylerini ve çevresel şartları dikkate almalıdır.
6. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerilerini içeren programlar arası bileşenler öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir. Öğretim programında yer alan okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri ile değerler ve eğilimler notla değerlendirilmemeli ancak uygun ölçme-değerlendirme yöntemleri ile öğrencilerin bu alanlardaki gelişimleri takip edilmelidir.
7. Programda yer alan öğretme-öğrenme uygulamaları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini işe koşan, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran, kapsamlı bir çerçevede sunulmalıdır. Kitap yazım sürecinde öğrenme yaşantılarında verilen içerikler dışında güncel içeriklere ve farklı ilişkilendirmelere de yer verilmelidir.
8. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve öğrenme yöntemi tercihleri göz önünde bulundurularak öğrenme

çıkartılarıyla tutarlı olan farklı öğretim materyalleri yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre öğretmenleriyle ve diğer branşlarda çalışan öğretmenlerle de iş birliği yapılmalıdır.

9. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilmelidir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde öğrencilere ilgi çekici, günlük yaşamla ilgili, yakın veya uzak çevrede karşılaşılabilecek problemlere dair görevler verilmeli; öğrenciye zamanında, yargılayıcı olmayan ve motive edici etkili geri bildirimler sağlanmalıdır. Öğrencilerin sadece nihai ürünü değil, aynı zamanda onların süreçteki öğrenme adımlarını anlamasına, eleştirmesine ve geliştirmesine olanak tanıyan süreç temelli ürün değerlendirme yaklaşımları benimsenmelidir.
10. Farklılaştırma bölümünde ifade edilen içeriklere ders kitaplarında yer verilmeyecektir. Bu içerikler sadece e-çerik olarak sunulabilir. Zenginleştirme ve destekleme uygulamaları, ihtiyaç hâlinde sınıftaki bireysel açıdan farklı özelliklere sahip öğrencilerin gereksinimlerine cevap verebilecek şekilde planlanmalıdır.
11. Program içeriğinde düşünce, eylem, kişilik özellikleri ve eserleriyle öne çıkan tarihî karakterlere vurgu yapılmaktadır. Öğretme-öğrenme uygulamalarında tarihî karakterlerin biyografileri verilirken ezberden kaçınılmalı, bu kişilerin söz konusu alana katkılarına ve ortaya koydukları eserlere vurgu yapılmalıdır.

1.2.1 Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Okuryazarlık Becerileri, Değerler)

Tarih eğitiminin temel amacı, öğrencilere kendilerinin, ülkemizin ve dünyanın geçmişi hakkında kapsamlı bir anlayış ve farkındalık kazandırmaktır. Türkiye’de tarih eğitimi bireylerin kendi kimliklerini geliştirmeleri ve etkin vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri ve değerleri kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle, tarih eğitimi öğrencilerde tarihî kişiler, toplumsal ve idari yapılar, kurumlar, düşünceler, sorunlar ve bu sorunlar için geliştirilen çözümlere yönelik merak uyandırmalıdır. Öğrencilerin değişim-süreklilik, neden-sonuç kavramlarına hâkim olarak geçmiş olayların günümüzü nasıl etkilediğini anlamalarına ve geçmiş ile bugün arasında bağlantı kurmalarına olanak tanınmalıdır. Bu amaçla T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nda tarihsel empati, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri ile değerler ve eğilimler gibi program bileşenleri bütünleşik ve etkin bir şekilde işe koşulmuştur. Öğrenme yaşantılarında bu bileşenlerin uygulanmasına yönelik somut örneklerle yer verilmiştir.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nın yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı gereği tarihin öznesinin “insan” olduğuna dikkat çekilmiş, bedensel, zihinsel ve sosyal açıdan çok yönlü bir varlık olan insanın nitelikli bir şekilde yetiştirilmesine odaklanılmıştır. Program, temel bileşenleri aracılığıyla öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişimini öne çıkarmış, entelektüel, sosyal, kişisel, meslekî, ruhsal ve fiziksel açılardan bireyin bütüncül eğitim yaklaşımıyla yetiştirilmesini hedeflemiştir. Bu doğrultuda eğitim süreçleri zenginleştirilmiş, öğrencilerin bilgi, beceri ve değer kazanmaları teşvik edilmiş; öğrenmeye yönelik olumlu ilgi, tutum ve beceriler geliştirmeleri amaçlanmıştır.

1.2.2. İçerik Çerçevesi

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nın içerik çerçevesi bölümünde üniteye ele alınacak konulara yer verilmiştir. Bu konular öğrenme hedefleri kapsamında sunulacak olay, durum, kişi, kurum ve fikirler ile olgu, kavram, genelleme ve kuram gibi bilgi türlerinden oluşturulmuştur. Öğretim programının içeriği, öğrenme çıktılarında bağımsız bir bilgi yığını olarak değil, öğrenme yaşantıları bölümünde kapsamı netleştirilerek ve bu içeriğin kazandırılmasında uygulanabilecek yöntem ve materyal önerileri birlikte sunulmuştur.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nın içerik çerçevesi oluşturulurken tarih eğitimi alanındaki yeni gelişmeler, öğretmenlerden gelen dönütler ve Maarif Modeli beceriler çerçevesi ile uyum esas alınmıştır. Sosyal tarihe yönelik konuların da yer aldığı içerikte üzerinde durulması gereken diğer bir durum, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması olmuştur. Programın içeriği kurgulanırken hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerindeki tarih konuları ile 8. sınıf öğrencilerinin bilişsel düzeyleri ve öğrenme yöntemi tercihleri de dikkate alınmıştır.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nın içeriği “Bir Kahraman Doğuyor: Mustafa Kemal, Birinci Dünya Savaşı, Yerelden Vatana Millî Mücadele, Türkiye Cumhuriyeti’nin Kuruluşu ve İnkılaplar” başlıkları altında dört ünite şeklinde planlanmıştır.

1.2.3. Öğretme-Öğrenme Uygulamaları

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı'nın öğretme-öğrenme uygulamaları bölümünde; programda yer alan içerik, beceriler, eğilimler ve değerleri öğrenme çıktıları ile ilişkilendiren, süreç bileşenlerinin aşamalarını yansıtan, öğrenim çıktısı ve konuya uygun yöntem ve materyalleri içeren öğrenme yaşantılarına yer verilmiştir.

Öğretme-öğrenme uygulamalarında öğrencilere bağımsız ve kendi düzenlemesine dayalı öğrenme becerisini kazandırmak ve iş birliği içinde çalışmalarına olanak tanımak amacıyla çeşitli öğretim stratejileri kullanılmalıdır. Bu stratejiler arasında sunuş, buluş ve araştırma-inceleme yöntemleri yer almaktadır. Bu stratejiler kapsamında (bireysel ve grup çalışmaları, altı şapkalı düşünme, araştırma, tartışma teknikleri, örnek olay, beyin fırtınası, soru-cevap, yazılı-görsel ve dijital ürün geliştirme, proje vb.) uygun öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Öğretme-öğrenme sürecinde yazılı, görsel ve dijital farklı tür ve formatta kaynaklara ve öğretim materyallerine yer verilmeli, bu sayede öğrencilerin tarihin farklı kaynakları ile aşına olmaları ve aynı zamanda teknoloji okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri sağlanmalıdır. Öte yandan öğrenme çıktıları ile ilgili güncel ve tartışmalı konular, farklı tartışma teknikleri kullanılarak problem çözme, eleştirel düşünme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileri ile ilişkilendirilmeli ve sınıfa taşınmalıdır.

Öğretme-öğrenme uygulamaları, öğrencilerin çevreleriyle etkileşimde bulunarak zengin öğrenme yaşantıları edinmelerine olanak sağlayacak şekilde planlanmıştır. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamlarının (sınıflar, okul kütüphaneleri, laboratuvarlar, beceri ve tasarım atölyeleri, okul bahçeleri vb.) yanı sıra imkân dahilinde okul dışı öğrenme ortamlarından (tarihî mekânlar, anıtlar, savaş alanları, sergiler, kütüphaneler, müzeler, millî parklar, kültür merkezleri, bilim ve sanat merkezleri, araştırma enstitüleri, resmî ve özel kurum ile kuruluşlar vb.) yararlanılmalıdır. Uygun okul içi ya da okul dışı öğrenme ortamlarının tercihinde öğrenme çıktısının kapsamı, öğrenci özellikleri, okulun ve çevrenin imkânları ile ekonomiklik gibi farklı faktörler göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları ve uygulamaları (EBA, akıllı telefon ve tablet uygulamaları, çevrim içi paylaşım platformları vb.) ile ulusal ve uluslararası projeler (TÜBİTAK projeleri, e-Twinning, Erasmus+ vb.) mümkün oldukça işe koşulmalıdır. Bununla birlikte millî gün ve bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin tarihsel duyarlılığı ve millî bilinçleri geliştirilmelidir.

Öğretme-öğrenme süreçlerinde beceri öğretimine özel bir vurgu. Öğrenme çıktıları doğrultusunda öğrenme yaşantılarında yer verilen farklı türde beceriler öğretimde kullanılacak kuram, model, strateji, yöntem, teknik ve materyaller ile ölçme-değerlendirme araç ve yöntemlerinin belirlenmesinde önemli rol oynar. Örneğin öğrenme çıktısı doğrultusunda öğrencilerin "Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme Becerisi"ni geliştirmek isteyen bir öğretmen, öğrencilerine kronoloji içeren tarihsel verileri ve kaynakları yorumlayabileceği gibi belirli bir zaman akışına göre tarih şeridi, tarihsel hikâye, akış şeması ve zaman kapsülü gibi materyaller de hazırlatabilir.

Öğretme-öğrenme uygulamalarında kavram öğretimine yönelik etkinlikler önemsenmiştir. Programda soyut içeriği somutlaştırmak, olası kavram yanılgısı ve karmaşasının önüne geçmek, üst düzey akademik başarı sağlamak, öğrenmeyi kolaylaştırmak, kalıcılığı artırmak, doğru anlama ve öğrenmeye yardımcı olmak gibi amaçlarla kavram öğretiminde etkili olan teknikler ve materyallerin kullanılması önerilmektedir. Bu amaçla öğretme-öğrenme süreçlerinde öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerine uygun olarak kavram haritası, kavram ağı, anlam çözümleme tablosu, kavram bulmacası, kavram karikatürü ve kavramsal değişim metni gibi materyaller işe koşulmalıdır.

Öğretme-öğrenme uygulamalarında değer öğretimine yönelik önerilere de yer verilmiştir. Öğrencilere kazandırılması beklenen değerler, uygun yer ve zamanda, bu değerlerin edinilmesini sağlayacak yaşantıların oluşturulması ve öğrencilerin bu yaşantılara aktif olarak katılmasıyla gerçekleştirilmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak sunulan değerlerin yanı sıra okul çevresindeki toplumsal ve kültürel özellikler ile öğrenci özellikleri gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak öğretim programı kapsamında sunulan diğer değerlerin kazandırılmasına da öncülük etmelidir. Programdaki değerlere uygun yaşantı durumları oluşturmanın yanında öğrencilerde değerlerin kişilik hâline gelmesinin sağlanmasına da dikkat edilmeli; değer eğitiminde değer telkini, değer açıklama, değer analizi, ahlaki ikilem, eylem öğrenme ve gözlem yoluyla öğrenme gibi yaklaşımlardan yararlanmalıdır.

Öğretme-öğrenme uygulamalarında öğretmenler, gerektiğinde öğrencilere kaynaklık eden bir "uzman", kendi öğrenmelerini izlemeye ve yönlendirmeye yardımcı bir "rehber" ve ders kapsamındaki öğrenme çıktılarının nasıl işe koşulduğunu gösteren bir "rol model" olmalı; uygun öğrenme ortamlarını sağlamada etkin görev üstlenmelidir. İçeriğin günlük hayat ile bağlantısını kurmalı; öğretim strateji, yöntem ve tekniğini belirlerken öğrencilerin bütüncül gelişimlerini

ve öğrenmelerin kalıcı ve etkili bir şekilde gerçekleşmesini göz önünde bulundurarak bu süreçleri zenginleştirmelidir. Bu doğrultuda öğrenme çıktıları ve öğrenci özelliklerini dikkate almak suretiyle öğretmenler; harita, resim, fotoğraf, müzik, mimari, tiyatro, sinema gibi unsurlar ile geleneksel ya da modern sanat ürünlerini kullanmalıdır. Tarih şeritleri, tablolar, akış diyagramları, grafikler, infografikler, dijital uygulamalar ve çevrim içi araçları gibi öğretim teknoloji ve materyallerini işe koşmalıdır. Ayrıca öğrenme çıktılarına uygun olarak anı, atasözü, biyografi, efsane, fıkra, gezi yazısı, hikâye, makale, marş, mektup, tarihsel roman, söylev, şiir ve halk destanı gibi edebî türlerden faydalanmalıdır. Bununla birlikte program uygulanırken Türk dilinin doğru, etkili ve güzel kullanımı çerçevesinde ders içeriğine uygun kitap listeleri belirlenmeli; bu kitapların okunması konusunda öğrenciler özendirilmelidir.

Öğretme-öğrenme uygulamalarında farklı türde tarihsel kaynakların kullanılması önemlidir. Öğrencilerin ele alınan olayları kendi bağlamları içerisinde kavrayabilmeleri için o dönemle ilgili yazılı, görsel kaynaklar ile kalıntı ve buluntulara yer verilmeli; içerikle örtüşen sözlü ve yazılı edebî ürünler ile görsel-işitsel kaynaklardan yararlanılmasına özen gösterilmelidir. Ancak bu kaynaklar kullanılırken telif haklarına dikkat edilmelidir. Özellikle dijital kaynakların kullanımı hususunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kurallara uyulmalıdır.

Öğretme-öğrenme uygulamaları çerçevesinde ürün geliştirilmesinin önerildiği etkinliklerde öğrencilerin incelenen döneme ait malzeme, renk, tasarım ve kavramların doğru kullanılmasına dikkat edilmelidir. Öte yandan biyografi çalışması yapılacak etkinliklerde biyografisi incelenen kişinin eğitimi, faaliyetleri ve bu faaliyetlerin döneme etkisi ile yaşadığı dönemin siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel özellikleri gibi konulara değinilmelidir. Bu tarihsel anlatıları oluşturma sürecinde "küçük tarihçiler" olarak nitelendirilen öğrencilere tarihsel kanıtları kullanmaları ve tarihçilerin araştırma metodolojilerini uygulamaları konularında etkin rehberlik yapılmalıdır.

1.2.4. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı'nın "Öğrenme Kanıtları" bölümünde ölçme ve değerlendirme süreçlerinin amaçlarına ve dersin öğrenme çıktılarına yönelik kanıt oluşturabilecek araçlar sunulmuştur. Öğrencilerin öğrenme stillerindeki farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme anlayışından söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle öğrenci performansını belirlemek için farklı özelliklere sahip ölçme yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıtı ihtiyaç duyulmaktadır. Bu doğrultuda aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak bu dersle ilgili ölçme ve değerlendirme süreçleri tasarlanmıştır:

- Programda öğrenme çıktısına ve öğrenci özelliklerine uygun olmak koşuluyla öğrenme kanıtı oluşturması adına tanılayıcı, biçimlendirici ve düzey belirleyici değerlendirmenin dengeli bir şekilde kullanılması önemsenmiştir.
- Programda öğrencilerin performanslarının dikkate alınıp değerlendirileceği, öğrenciyi öğrenmeye motive edecek, öğretme-öğrenme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu, zamana ve öğrenciye göre esneklik gösterebilen ölçme ve değerlendirme araçları kullanılmıştır. Buna ek olarak öğretmenin iş yükü, sınıfların fiziksel özellikleri gibi faktörlerde göz önüne alınarak, birden fazla ölçme aracına yer verilmiştir. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken bu uygulamaların programın tüm bileşenleriyle uyum sağlamasına dikkat edilmiştir.
- Programda verilen her öğrenme çıktısına ilişkin en az bir öğrenme kanıtı sunulmuştur. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğretme-öğrenme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için kanıtlar bölümünde bunlara ilişkin doğrudan ölçme ve değerlendirme araçlarına yer verilmemiştir.
- Programda ölçme ve değerlendirme araçları öğretme-öğrenme sürecini bütünüyle içerecek ve öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilecek şekilde tasarlanmasına özen gösterilmiştir.
- Programda verilen ölçme ve değerlendirme araçları rehber görev üstlenmektedir. Bu bağlamda öğretmenler ölçme ve değerlendirme süreçlerinin amaçlarına ve öğrenme çıktılarına uygun olmak koşuluyla farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanabilirler.
- Programda ölçme ve değerlendirme araçlarının çeşitliliğine önem verilerek bunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öte yandan öğretmenlerin öğrenme çıktıları, içerik ve öğretme-öğrenme uygulamaları doğrultusunda kendi yaklaşımlarını belirlemelerine olanak sağlanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenler; açık uçlu, kısa cevaplı, eşleştirme, çoktan seçmeli, doğru-yanlış madde türleri, izleme testleri ile gözlem formları, kontrol listesi, anektod kaydı, derecelendirme ölçekleri, performans görevi, dereceli puanlama anahtarları (rubrik), çalışma yaprakları ve yapılandırılmış grid, çıkış kartı, karşılaştırma ve sınıflandırma tabloları gibi ölçme araçlarından

yararlanmıştır. Ayrıca öz, akran ve grup değerlendirme formları aracılığıyla öğrencilerin de değerlendirme sürecine etkin katılımı esas alınmıştır.

- Programda ölçme ve değerlendirme araçları kapsamında performans görevlerinin kullanımına önem verilmiştir. Bilindiği gibi performans görevleri, öğretme-öğrenme sürecinde hem biçimlendirici hem de düzey belirleyici değerlendirme olarak kullanılmaktadır. Performans görevlerinin öğrenci için gerçekçi ve anlamlı olması, okulun bulunduğu çevresel koşullara (sosyo-ekonomik, kültürel, coğrafi koşullar vb.) uyum göstermesi, öğrenmeyi desteklemesi, öğrenme çıktısında yer alan bilgi ve beceriyi işe koşarak öğrencilerin farklı durumlarda bu bilgi ve becerileri kullanmasına yönelik olması, oluşturulan ürünün ve ürün geliştirme sürecinin açık ve net ölçütlerle puanlanmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda programın her bir ünitesi için en az bir performans görevi verilerek bunların büyük çoğunluğunun okulda gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Performans görevlerinin değerlendirilmesinde ise dereceli puanlama anahtarlarının kullanılmasının yanı sıra öz, akran ve grup değerlendirmelerinin yapılması, öğrencilerin öğrenme eksikliklerinin doğru tespit edilmesi, etkili öğrenmenin desteklenmesi, nesnel puanlama yapılması ve farklı türde geri bildirimlerin sağlanması bakımından önem arz etmektedir.

1.2.5. Farklılaştırma

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı'nın "Farklılaştırma" bölümü "Zenginleştirme" ve "Destekleme" alt bölümlerinden oluşmaktadır. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmek için öğretmene yönelik önerilerin bulunduğu kısımdır. Destekleme ise öğretme-öğrenme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için öğretmene önerilerin sunulduğu bölümdür. Programda zenginleştirme kapsamında mevcut öğretme-öğrenme uygulamaları üzerine "konu, öğretme-öğrenme süreci, ölçme ve değerlendirme" açısından daha üst düzey etkinlikleri gerektiren bir yapı kurgulanmıştır. Desteklemede ise mevcut öğretme-öğrenme uygulamalarına göre sadeleştirilmiş bir içerik belirlenmiş, konulara yönelik ek kaynaklara ve açıklamalara yer verilmiş, öğrencilerin bireysel olarak yapabilecekleri basit düzeyde etkinliklerin yanında öğretmeni ve akranlarıyla birlikte gerçekleştirebilecekleri orta düzeyde etkinlikler tasarlanmıştır.

Farklılaştırma bölümü; her öğrencinin kendine özgü yetenek, ilgi ve öğrenme stillerini tanıyarak kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Burada öğrencilerin bireysel farklılıkları ile esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarılma yaklaşımları ön plana çıkarılmıştır. Program, okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinışsel gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle program uygulanırken özel gereksinimli ve akranlarına göre farklı özellikleri olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.

1.3. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

1.3.1. T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Üniteler, Öğrenme Çıktısı Sayısı ve Süre Tablosu

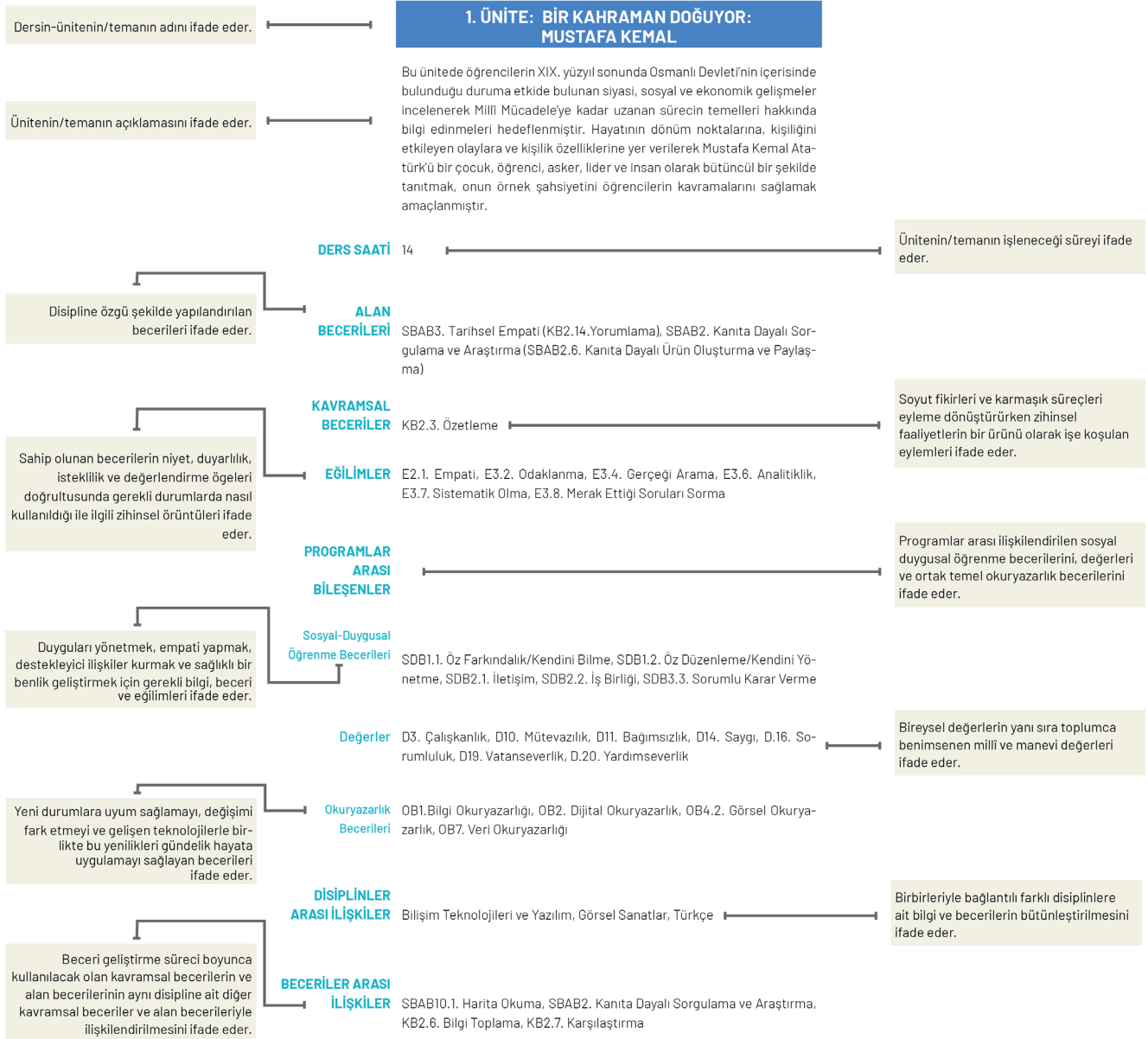
ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
Ünite 1: Bir Kahraman Doğuyor: Mustafa Kemal	3	14	19
Ünite 2: Birinci Dünya Savaşı	5	18	25
Ünite 3: Yerelden Vatana Millî Mücadele	4	20	28
Ünite 4: Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşu ve İnkılâplar	3	16	22
Okul Temelli Planlama*		4	6
TOPLAM	15	72	100

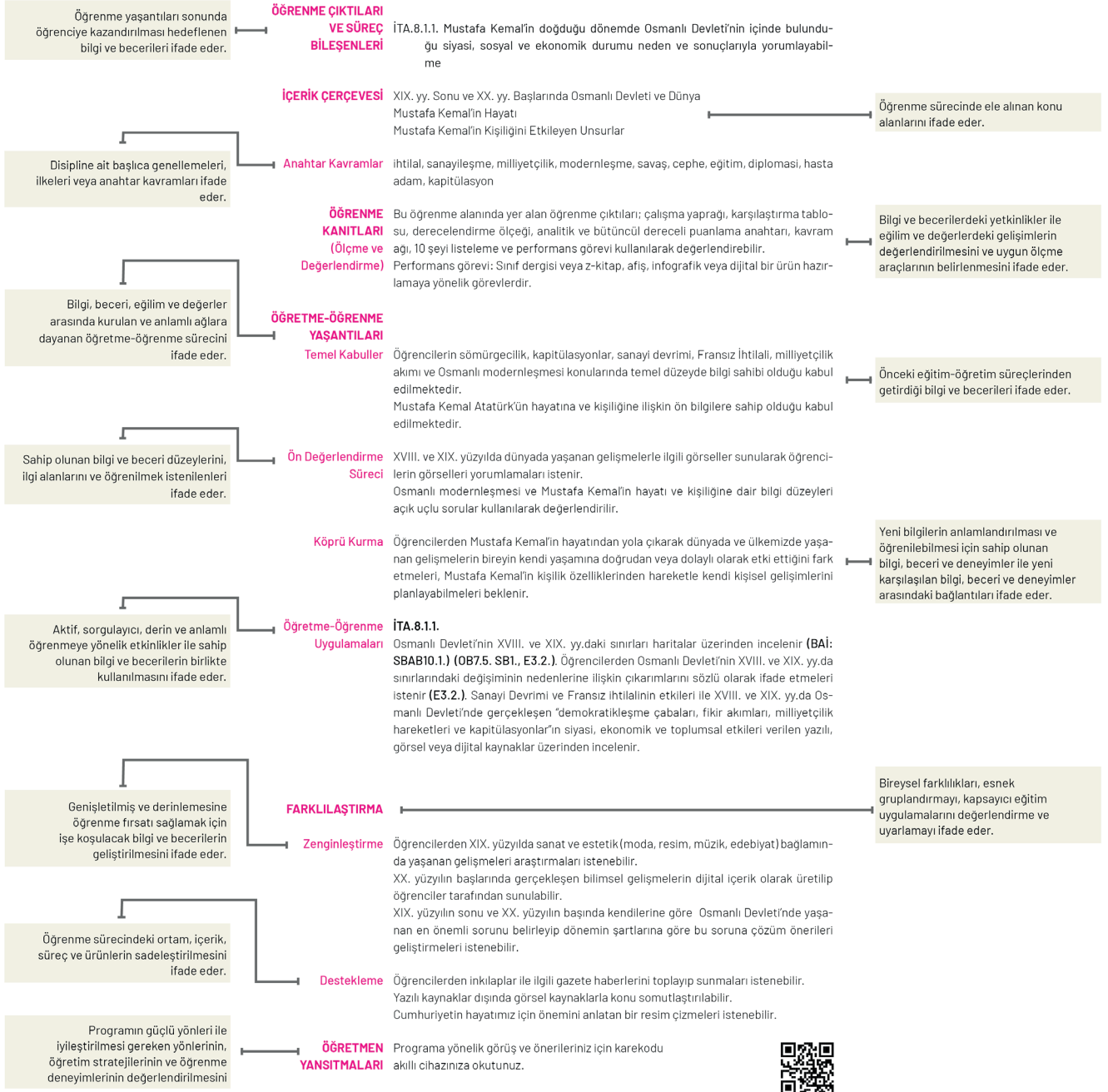
* Zümre Öğretmenler kurulu tarafından yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

1.3.2. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Kitap Forma Sayıları ve Kitap Ebatları

DERS KİTABI	FORMA SAYISI*	KİTAP EBADI
T.C. İNKILÂP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK	18	19,5 cm x 27,5 cm

* Forma sayıları üst sınır olarak verilmiş olup daha az da olabilir.

1.4. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

8. SINIF

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR: MUSTAFA KEMAL ÜNİTESİ

Bu ünite de öğrencilerin XIX. yüzyıl sonunda Osmanlı Devleti'nin içerisinde bulunduğu duruma etkide bulunan siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmeler incelenerek Millî Mücadele'ye kadar uzanan sürecin temelleri hakkında bilgi edinmeleri hedeflenmiştir. Hayatının dönüm noktalarına, kişiliğini etkileyen olaylara ve kişilik özelliklerine yer verilerek Mustafa Kemal Atatürk'ü bir çocuk, öğrenci, asker, lider ve insan olarak bütüncül bir şekilde tanıtmak, onun örnek şahsiyetini öğrencilerin kavramalarını sağlamak amaçlanmıştır.

DERS SAATİ 14

**ALAN
BECERİLERİ**

SBAB3. Tarihsel Empati (KB2.14.Yorumlama)
SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma (SBAB2.6. Kanıta Dayalı Ürün Oluşturma ve Paylaşma)

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.3. Özetleme

EĞİMLER

E2.1. Empati, E3.2. Odaklanma, E3.4. Gerçeği Arama, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistemati Olma, E3.8. Merak Ettiği Soruları Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Öz Farkındalık/Kendini Bilme, SDB1.2. Öz Düzenleme/Kendini Yönetme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D3. Çalışkanlık, D10. Mütevazılık, D11. Bağımsızlık, D14. Saygı, D.16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D.20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1.Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4.2. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Görsel Sanatlar, Türkçe

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

SBAB10.1. Harita Okuma, SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- İTA.8.1.1. Mustafa Kemal'in doğduğu dönemde Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu siyasi, sosyal ve ekonomik durumu neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme
- a) Mustafa Kemal'in doğduğu dönemde Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu siyasi, sosyal ve ekonomik durumuna ilişkin koşulları inceler.b) Mustafa Kemal'in doğduğu dönemde Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu kendi cümleleriyle yeniden ifade eder.
- 8.1.2. Çocuk, komutan ve devlet adamı olarak Atatürk'ün hayatına ilişkin oluşturduğu özgün ürünleri paylaşabilme
- a) Çocuk, komutan ve devlet adamı olarak Atatürk'ün hayatına ilişkin oluşturacağı ürün için belirlediği kaynaklardan bilgi toplar.
- b) Çocuk, komutan ve devlet adamı olarak Atatürk'ün hayatına ilişkin oluşturacağı ürün için topladığı bilgilerin araştırmasına uygunluğunu belirler.
- c) Çocuk, komutan ve devlet adamı olarak Atatürk'ün hayatına ilişkin oluşturacağı ürün için kullanacağı kaynakların sınırlılığını sorgular.
- d) Çocuk, komutan ve devlet adamı olarak Atatürk'ün hayatına ilişkin oluşturacağı ürün için kullanacağı kaynaklardaki bilgileri yorumlar.
- e) Çocuk, komutan ve devlet adamı olarak Atatürk'ün hayatı hakkında kanıta dayalı ürün oluşturur.
- f) Çocuk, komutan ve devlet adamı olarak Atatürk'ün hayatı hakkında kanıta dayalı oluşturduğu ürünleri paylaşır.
- 8.1.3. Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerini özetleme
- a) Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerini çözümler.
- b) Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerini kendi cümleleri ile ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

XIX. yy. Sonu ve XX. yy. Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya
Mustafa Kemal'in Hayatı
Mustafa Kemal'in Kişilik Özellikleri

Anahtar Kavramlar

ihtilal, sanayileşme, milliyetçilik, modernleşme, savaş, cephe, eğitim, diplomasi, hasta adam, kapitülasyon

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıları; çalışma yaprağı, karşılaştırma tablosu, derecelendirme ölçeği, analitik ve bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kavram ağı, 10 şeyi listeleme ve performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Performans görevi: Sınıf dergisi veya z-kitap, afiş, infografik veya dijital bir ürün hazırlamaya yönelik görevlerdir.

*Dereceli puanlama anahtarlarının ve derecelendirme ölçeklerinin hazırlanmasında oluşturulacak ürünün özellikleri ve oluşturulma sürecinin aşamaları, öğrencinin düzeyi ve öğretmenin iş yükü göz önüne alınır.

ÖĞRETME-ÖĞRENME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin sömürgecilik, kapitülasyonlar, sanayi devrimi, Fransız İhtilali, milliyetçilik akımı ve Osmanlı modernleşmesi konularında temel düzeyde bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatına ve kişiliğine ilişkin ön bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci XVII. ve XIX. yüzyılda dünyada yaşanan gelişmelerle ilgili görseller sunularak öğrencilerin görselleri yorumlamaları istenir. Osmanlı modernleşmesi ve Mustafa Kemal'in hayatı ve kişiliğine dair bilgi düzeyleri açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirilir.

Köprü Kurma Öğrencilerden Mustafa Kemal'in hayatından yola çıkarak dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmelerin bireyin kendi yaşamına doğrudan veya dolaylı olarak etki ettiğini fark etmeleri, Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hareketle kendi kişisel gelişimlerini planlayabilmeleri beklenir.

Öğretme-Öğrenme Uygulamaları

İTA.8.1.1.

Osmanlı Devleti'nin XVIII. ve XIX. yy.daki sınırları haritalar üzerinden incelenir (**BAİ: SBAB10.1.)(OB7.5. SB1., E3.2.)**. Öğrencilerden Osmanlı Devleti'nin XVIII. ve XIX. yy.da sınırlarındaki değişiminin nedenlerine ilişkin çıkarımlarını sözlü olarak ifade etmeleri istenir (**E3.2.**). Sanayi Devrimi ve Fransız ihtilalinin etkileri ile XVIII. ve XIX. yy.da Osmanlı Devleti'nde gerçekleşen "demokratikleşme çabaları, fikir akımları, milliyetçilik hareketleri ve kapitülasyonlar"ın siyasi, ekonomik ve toplumsal etkileri verilen yazılı, görsel veya dijital kaynaklar üzerinden incelenir. XVIII. yüzyılda gerçekleşen Sanayi Devrimi ve Fransız İhtilali sonrasında gelişen olaylar açıklamalı tarih şeridi kullanılarak somutlaştırılır (**BAİ: SBAB1.2.)(OB1.5. SB2., OB2.4. SB3., OB4.2. SB1.)**. Öğrencilerden inceledikleri kaynaklar doğrultusunda dönemin koşullarını dikkate alarak "Ben Mustafa Kemal'in doğduğu dönemde doğsaydım neler düşünürdüm/hissederdim/yapardım?" temalı bir metin oluşturmaları istenir. Bu bağlamda empati ve milli bilinç değerlerine vurgu yapılır (**E2.1., E3.6., SDB2.3.SB2., D14.1., D19.1.**). Oluşturulan metin derecelendirme ölçeği ile değerlendirilir.

İTA.8.1.2.

Öğrenciler altı gruba ayrılır. Gruplara "Mustafa Kemal'in çocukluk ve aile hayatı, eğitim hayatı ve arkadaşları, askerî hayatı, diplomatik tecrübeleri ve devlet adamlığı, hayatının son dönemi, vefatı ve dünyaya yansımaları" konuları dağıtılır. Gruplara bilgi toplama, kaynak inceleme ve kaynakları sorgulama süreçlerinin tüm basamaklarını kapsayan bir takip listesi dağıtılarak süreç boyunca bu listenin doldurulması istenir (**SDB2.2.SB4.**). Grupların, araştırma konularıyla ilgili kaynaklar ve bu kaynaklara nereden ve nasıl ulaşacakları öğretmen rehberliğinde belirlenir. Gruplardan belirlenen kaynaklar üzerinden çalışma konusuna yönelik bilgi toplamaları istenir (**OB1.2., E3.7.**). Araştırmayla ilgili ulaşılan kaynakların güvenilirliği "kaynağın türü, yazarı, tarihi, dijital kimliği, genel ağdaki uzantısı" gibi ölçütlerin yer aldığı liste yardımıyla değerlendirilir. Böylece bilimsel araştırma sürecinde işletilir (**D3.3., E3.2.**). Bu süreçte incelenen kaynaklar karşılaştırılarak ilgili kaynaklardaki olgu ve görüşlerin ayrımına varılması sağlanır (**OB1.3., SDB2.2.SB3., SDB3.3.SB3.**). Kaynaklardaki bilgilerin konuya ilişkin güncel bilgileri içerip içermediği sorgulanır. Bu sorgulamalar sonucunda toplanan bilgilerin araştırma konusu için yeterliliğine yönelik çıkarımda bulunulur. Toplanan bilgilerin sınırlılığına göre farklı kaynaklara başvurularak yeniden bilgi toplanır (**E3.4.**). Araştırmada kullanılan bilgiler ana fikir, şahıslar, eserler, mekânlar, kurumlar bağlamında belirlenir. Araştırmalardan elde edilen bilgiler, bir performans görevi olarak hazırlanacak sınıf dergisi veya z-kitap ürününde kullanılmak üzere tarih şeridi, infografik, deneme şeklinde görsel ve yazılı metinlere dönüştürülür (**OB2., OB2.9.**). Gruplar tarafından oluşturulan çalışmalar "Çocuk Mustafa, komutan Mustafa Kemal ve devlet adamı olarak Atatürk'ün hayatı" şeklinde bir ürün olarak sınıf dergisi veya z-kitap formatında birleştirilir. Tüm süreç analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir (**OB1.4. SB3., SDB2.2.SB5.**). Oluşturulan sınıf dergisi veya z-kitap okulda veya genel ağda paylaşılarak tüm öğrencilerin erişimine sunulur. Öğrencilerin Atatürk'ün hayatıyla ilgili bilgileri edinme durumu sınıf dergisi veya z-kitapta yer alan bilgilerden hareketle oluşturulan "10 şeyi listele" formu ile değerlendirilir.

İTA.8.1.3.

Öğrenciler gruplara ayrılarak Mustafa Kemal Atatürk'ün çocukluk ve aile hayatı, eğitim hayatı ve arkadaşları ile ilişkileri, askerî hayatı, diplomatik tecrübeleri ve devlet adamlığı ile ilgili verilen örnek olaylar (hatıralar, anekdotlar vb.) ve bu olaylarla ilgili Mustafa Kemal'in yaklaşımı/sözleri incelenir (E3.2.). Gruplardan verilen örnek olaylarda tespit ettikleri kişilik özelliklerini listelemeleri istenir (E3.2., E3.6., SDB2.2.SB1., OB1.5. SB2., OB2.4. SB3., OB4.2. SB1.). Grupların oluşturduğu listelerde ortak olarak tespit edilen kişilik özelliklerinin sayıları belirlenerek tahtaya fedakarlığı (D20.2.), azimli ve kararlı oluşu (D11.3.), vatanseverliği (D19.4.), mütevazılığı (D10.2.) ve sorumluluğu (D16.3.) yazılır. Bu sayılar üzerinden kelime bulutları oluşturulur (E3.6., E3.7.). Öğrencilerden bu kelime bulutlarından yola çıkarak Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerini vurgulayan "Benim Gözümden Atatürk" konulu bir kompozisyon yazmaları istenir. Kompozisyonlar derecelendirme ölçekleri ile değerlendirilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

XIX. yy. ve XX. yüzyılın başlarında gerçekleşen bilimsel gelişmelerin dijital içerik olarak üretilip öğrenciler tarafından sunulabilir.

XIX. yüzyılın sonu ve XX. yüzyılın başında kendilerine göre Osmanlı Devleti'nde yaşanan en önemli sorunu belirleyip dönemin şartlarına göre bu soruna çözüm önerileri geliştirmeleri istenebilir.

Mustafa Kemal'in yaşadığı şehirlerin ticari, ekonomik ve kültürel faaliyetleri ile ilgili bir sunu hazırlanabilir.

Mustafa Kemal Paşa'nın savaştığı cephelerle ilgili interaktif bir harita hazırlanması istenebilir.

Çanakkale cephesinde görev yapan bir askerin gözünden günümüze bir mektup yazmaları istenebilir.

Mustafa Kemal Paşa'nın dönemin öne çıkan diğer şahsiyetlerine nazaran Millî Mücadele'de lider olarak ön plana çıkmasının nedenlerini araştırması istenebilir.

Destekleme

Birinci Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti'nin yaşadığı siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmeler somutlaştırıcı görsel-işitsel materyaller üzerinden incelenebilir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı alternatif (görsel/işitsel) kaynaklar kullanılarak araştırılabilir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün askerî ve diplomatik deneyimlerine (başarılarına) ilişkin afişler tasarlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Öğretmen; öğretim-öğrenme uygulamaları sürecinde mevcut durumu gözden geçirir, durumla ilgili çıkarımda bulunur ve durumu değerlendirir. İlgili sürecin bütününe ise karşılaştığı sorunlar, özel hâller, öneriler, iyileştirmeler vb. durumları somut olarak belirtir.

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI ÜNİTESİ

Öğretmen; öğretme-öğrenme uygulamaları sürecinde mevcut durumu gözden geçirir, durumla ilgili çıkarımda bulunur ve durumu değerlendirir. İlgili sürecin bütününde ise karşılaştığı sorunlar, özel hâller, öneriler, iyileştirmeler vb. durumları somut olarak belirtir.

DERS SAATİ 18

**ALAN
BECERİLERİ**

SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma(SBAB2.5. Kaynağı Yorumlama)
SBAB3. Tarihsel Empati (SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma)
SBAB3. Tarihsel Empati (2.14. Yorumlama, SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma, KB2.14. Yapılandırma)
SBAB11. Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram (SBAB11.1. Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram Okuma ve Yorumlama)

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.8. Sorgulama

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistematiğe Olma, E3.8. Merak Ettiği Soruları Sorma, E3.9. Şüphe Duyma, E3.10. Eleştirel Bakma, E3.11. Özgün Düşünme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Öz Farkındalık/Kendini Bilme, SDB1.2. Öz Düzenleme/Kendini Yönetme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler

D5. Duyarlılık, D11. Bağımsızlık, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik
D14. Saygı
D14.1. Empati Kurmak
D14.4. Çevresine, Millî ve Manevi Değerlerine Saygı Duymak
D16. Sorumluluk
D16.2. Topluma Karşı Görevlerini Yerine Getirmek
D19. Vatanseverlik
D19.1. Millî Bilinç Sahibi Olmak
D19.2. Millî Kimliğini Tanımak
D19.4. Bağımsızlığı Korumak

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB3. Finansal Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB8. Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Görsel Sanatlar, Türkçe

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

SBAB2.5. Kaynağı Yorumlama, KB2.18. Tartışma

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerini yorumlayabilme

- a) Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerine ilişkin kaynakları inceler.
- b) Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerine ilişkin kaynakları bağlamdan kopmadan dönüştürür.
- c) Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerine ilişkin kaynakları nesnel bir şekilde ifade eder.

İTA.8.2.2. Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma sürecini tarihsel bağlamına uygun olarak açıklayabilme

- a) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma sürecini kanıtlara dayalı olarak analiz eder.
- b) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma sürecindeki koşulları fark eder.
- c) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma sürecindeki koşulları günümüz koşullarıyla karşılaştırır.
- ç) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma sürecini dönemin koşulları içerisinde açıklar.

İTA.8.2.3. Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cephelerin savaşın gidişatına etkisini sorgulayabilme

- a) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cepheler hakkında merak ettiklerini belirler.
- b) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cepheler hakkında sorular sorar.
- c) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cepheler hakkında bilgi toplar.
- ç) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cepheler hakkında topladığı bilgilerin güvenilirliğini değerlendirir.
- d) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cephelerin savaşın gidişatına etkisi hakkında çıkarım yapar.

İTA.8.2.4. Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarını görseller üzerinden yorumlayabilme (Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram Okuma ve Yorumlama)

- a) Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarıyla ilgili görsellerden anlam çıkarır.
- b) İlgili görsellerden yola çıkarak Birinci Dünya Savaşı'nın siyasi ve ekonomik etkilerini belirler.
- c) Belirlediği etkilerden hareketle Birinci Dünya Savaşı'nın siyasi ve ekonomik sonuçları hakkında çıkarım yapar.
- ç) Birinci Dünya Savaşı'nın siyasi ve ekonomik sonuçlarıyla ilgili yapmış olduğu çıkarımları listeler.

İTA.8.2.5. Birinci Dünya Savaşı'nın Türk toplumuna etkilerine yönelik bakış açısı geliştirebilme

- a) Birinci Dünya Savaşı'nın toplumsal etkilerini kaynaklar üzerinden inceler.
- b) Birinci Dünya Savaşı'nın Türk toplumuna etkilerini çözümler.
- c) Birinci Dünya Savaşı'nın Türk toplumuna etkilerinin meydana getirdiği insani krizleri belirler.
- ç) Birinci Dünya Savaşı'nın Türk toplumunda meydana getirdiği insani krizler ile günümüzdeki insani krizleri karşılaştırır.
- d) Birinci Dünya Savaşı'nın Türk toplumuna etkileri hakkında özgün bir ürün hazırlar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ	Birinci Dünya Savaşı'nın Nedenleri Osmanlı Devleti'nin Savaşa Katılması Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler Birinci Dünya Savaşı'nın Sonuçları Birinci Dünya Savaşı'nın Türk Toplumuna Etkileri
Anahtar Kavramlar	ulus devlet, imparatorluk, İspanyol gribi, Wilson İlkeleri, itilaf, ittifak, konferans, ateşkes, antlaşma

ÖĞRENME**KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıları; sınıflandırma tablosu, gözlem formu, anekdot kaydı, kontrol listesi, derecelendirme ölçeği, soru kartları, çalışma yaprağı, kısa cevaplı maddeler ve kavram ağı kullanılarak değerlendirilebilir.

Derecelendirme ölçeğinin hazırlanmasında oluşturulacak ürünün özellikleri ve oluşturulma sürecinin aşamaları, öğrencinin düzeyi ve öğretmenin iş yükü göz önüne alınır.

**ÖĞRETME-ÖĞRENME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin sömürgecilik, milliyetçilik akımı ve ulus devlet kavramlarına ilişkin temel bilgilere sahip oldukları kabul edilmektedir

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin sömürgecilik, milliyetçilik akımı ve ulus devlet kavramları ile ilgili bilgi düzeyleri açık uçlu sorular yoluyla değerlendirilir.

Köprü Kurma

Dünyanın bir bölgesinde meydana gelen bir olayın bir anda, hızla yayılarak ülkeler arası büyük bir krize (dönüşebileceği üzerinde durulur. Öğrencilerden ülkeler arası anlaşmazlıklar ve yaşanan krizlere güncel olaylar ve yakın tarihten örnekler vermeleri istenir. "Yurtta sulh, cihanda sulh" sözünün önemine atıf yapılarak günümüzde ülkemizin bulunduğu barış ortamı ile bağlantı kurmaları istenir.

**Öğretme-Öğrenme
Uygulamaları****İTA.8.2.1.**

Birinci Dünya Savaşı'nı başlatan suikast olayını içeren bir metin öğrencilere sunulur. Öğrencilerden verilen 5N1K sorularına vızılı grupları ile cevaplar üretmeleri istenir (**E3.3, E3.4., SDB2.2.SB1.**) Öğrencilerden Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerine ilişkin yazılı, görsel veya dijital kaynakları inceleyerek, verilen 5N1K formunda yer alan soruları cevaplamaları istenir (**E3.2., OB1.3. SB3., OB2.4. SB4., OB4.2. SB1.**). Öğrencilerden verilen kaynaklardan hareketle Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerini bir sınıflandırma tablosu üzerinde göstermesi istenir (**E3.11., OB4.2. SB3., E3.7.**). Oluşturulan sınıflandırma tabloları sınıf/okul panolarında paylaşılır. Öğrencilerin Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerinden hangilerinin daha önemli olduğuna yönelik çıkarımlarını ifade etmeleri sağlanır (**SDB3.3., OB1.3. SB3.**).

İTA.8.2.2.

Grup çalışması yoluyla öğrenciler verilen farklı türden kaynaklar üzerinden Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma nedenlerini inceler (**OB1.3. SB3, OB2.4. SB4, OB4.2, OB1.3. SB1, E3.2.**). Savaşa katılma bağlamında Osmanlı Devleti'nin bağımsızlık (**D19.4**), milli kimlik (**D19.2**) kavramları üzerinde durulur (**SDB2.2.SB1**). Altı şapkalı düşünme tekniği uygulanarak her bir gruba inceledikleri kaynaklar doğrultusunda Osmanlı Devleti'nin savaşa katıldığı dönemdeki koşullarıyla ilgili başka bir görüşü savunma görevi verilir (**E2.2, SD-B3.1.SB3**). Grupların temsil ettiği şapkalar doğrultusunda Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma sürecindeki koşulları belirlenir (**E3.6**). Süreç gözlem formu, anekdot

kaydı veya kontrol listesi ile değerlendirilir. Tartışma yöntemiyle Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma sürecindeki siyasi, sosyal ve ekonomik koşulları günümüz koşullarıyla karşılaştırılır (**SDB2.2.SB2, E3.6, OB1.3. SB3**). Tartışmalar anekdot kaydı, gözlem formu, kontrol listesi ile takip edilir. Ulaşılan çıkarımlardan hareketle öğrencilerin "Ben Osmanlı padişahı olsaydım ... yapardım" başlıklı bir deneme yazısı yazmaları istenir (**SDB2.3.SB2, D14.1. Empati kurmak**). Deneme yazısında Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılma sürecinin dönemin koşulları içerisinde açıklanması istenir (**E3.11, OB1.3. SB3**). Hazırlanan metinler derecelendirme ölçeği kullanılarak değerlendirilir.

İTA.8.2.3.

Öğrencilerden Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cepheleri gösteren haritalar ve cephelelere ilişkin fotoğrafları incelemeleri istenir (**OB1.3. SB3, OB2.4. SB4, OB4.2. SB1, OB4.2. SB1, E3.2.**). İncelemeleri doğrultusunda Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cepheler hakkında merak ettikleri konuları belirlemeleri istenir (**E1.1.**). Öğrenciler tarafından belirlenen konulara dair 5N1K soruları hazırlanarak bu sorular soru kartlarına dönüştürülür (**OB1.3. SB3, E3.8.**). Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cephelerle ilgili yazılı, görsel ve dijital kaynaklar sunulur. Öğrenceler verilen kaynaklar üzerinden Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cephele hakkında hazırlanan soru kartları aracılığıyla bilgi toplar (**OB2.4. SB4, OB4.2. SB1**). Bu süreçte örnek olaylar üzerinden cesaretli ve girişimci olma, milli bilince sahip olma değerleri ile ilişkilendirme yapılır (**D11.1, D19.1, OB1.4. SB1**). Toplanan bilgilerin doğruluğu incelenen farklı kaynaklar arasında karşılaştırma yapılarak sorgulanır (**OB1.5. SB1, E9, E3.10.**). Öğrenciler, Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda savaştığı cephelerde ortaya çıkan sonuçları ve bu sonuçların savaşın gidişatına etkisine yönelik çıkarımlarını bir çalışma yaprağı aracılığıyla açıklar (**OB4.2. SB3, SDB3.3.SB3, E3.3, E3.11**).

İTA.8.2.4.

Öğrencilere Birinci Dünya Savaşı'nın siyasi ve ekonomik sonuçlarıyla ilgili tablo, grafik, harita, şekil ve diyagram gibi görseller verilir (**E.3.2, OB1.3. SB3, OB2.4. SB4, OB4.2. SB1**). Öğrencilere verilen tablo, grafik, harita, şekil ve diyagramların başlığından yola çıkarak bu kaynaklardan hangi bilgilerin edinilebileceğine yönelik kısa cevaplı maddeler sunulur (**OB1.5. SB2, OB7.1. SB1**). Öğrenciler verilen tablo, grafik, harita, şekil ve diyagramları inceleyerek Birinci Dünya Savaşı'nın siyasi ve ekonomik etkilerini belirler (**E3.6, OB4.3. SB2, OB7.1. SB1**). Öğrenciler belirlenen siyasi ve ekonomik etkilerden hareketle Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçları hakkında sözlü çıkarımlarda bulunur (**SDB3.3.SB3, OB1.3. SB3**). Öğrencilerin Birinci Dünya Savaşı'nın siyasi ve ekonomik sonuçlarını kavram ağı ile listeleme-i istenir (**E3.2., E3.7**).

İTA.8.2.5.

Öğrenciler Birinci Dünya Savaşı'nın toplumsal etkilerine ilişkin yazılı, görsel veya dijital kaynakları inceler (**E3.2, E3.6., OB1.3. SB3., OB2.4. SB4., OB4.2. SB1.**). Soru cevap tekniği ile öğrencilere incelenen kaynaklardaki kişilerle ilişkili olarak "Siz bu durumda olsaydınız ne düşünürdünüz/hissederdiniz?" gibi sorular yöneltilir (**SDB2.3.SB2, D14.1.**). Kaynaklara dayanarak Birinci Dünya Savaşı'nın Türk toplumuna etkilerinin neler olduğu ve özellikleri öğrenciler tarafından çalışma yaprağı aracılığıyla çözümlenir (**OB3.1. SB1., OB8.3. SB1., E2.1.**). Çalışma yaprağında kültürel mirasa (**D5.3.**), milli kimlik (**D19.2.**) ve ülke varlıkları (**D19.3.**) kavramlarına yer verilerek öğrencilerin bu alanla ilgili inceleme yapmaları sağlanır. İncelenen kaynaklar üzerinden Birinci Dünya Savaşı'nın Türk toplumunda meydana getirdiği insani krizler fakirlik, kıtlık, salgınlar, üretimin azalması, erkek nüfusun azalmasına ilişkin örnek olaylar üzerinden belirlenir (**SDB2.3.SB4., E3.6.**). Birinci Dünya Savaşı sürecinde Türk toplumunun yaşadığı insani krizlerin etkileriyle günümüzde yaşanan insani krizlerin etkileri öğrenciler tarafından uzun yanıt gerektiren maddeler içeren çalışma yaprakları üzerinden karşılaştırılarak dönem insanların ülkeleri için yaptıkları görevler (**D16.2.**) ve inançla verdikleri mücadeleler (**D12.1.**) ortaya çıkarılır. Yapılan karşılaştırmalardan

hareketle Birinci Dünya Savaşı sürecinde Türk toplumunun yaşadığı insani krizlerin etkileri hakkında dönemin koşulları göz önünde bulundurularak çıkarım yapılır (**SDB2.3.SB4., E2.1., E3.6.**) Bu çıkarımlarını bir deneme yazısı ya da incelenen kaynaklarda yer alan tarihi kişiliklerden birine yazılan bir mektup biçiminde ifade etmeleri istenir (**E3.3., E3.11., OB1.4.SB3.**). Hazırlanan metinler derecelendirme ölçeği kullanılarak değerlendirilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda yer aldığı cephelerin jeopolitik önemini araştırıp sunmaları istenebilir. Savaşın kaderine etki eden (Osmanlı Devleti'nin savaştığı cepheler hariç) diğer cephelerle ilgili araştırma yaptırılabilir. Savaş kahramanlarından biri hakkında biyografik çalışma yaparak sunmaları istenebilir. Savaşla ilgili müzikleri araştırmaları istenebilir. Birinci Dünya Savaşı'nın sanata ve edebiyata yansımaları hakkında araştırma yapmaları istenebilir. Dönemin teknolojik gelişmeleri ve savaşta kullanılan teknolojiler hakkında bir sunum yapmaları yaptırılabilir. Birinci Savaşı sürecini anlatan kitap, dergi, hatırat gibi kaynakları araştırarak bir kaynakça denemesi hazırlatılabilir.

Destekleme Birinci Dünya Savaşı'nda yaşanan siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmeler görsel-işitsel materyaller kullanılarak incelenebilir. Öğrencilerden Birinci Dünya Savaşı'nın insani boyutuyla ilişkili bir resim çizmeleri istenebilir. Birinci Dünya Savaşı'nın toplumsal etkilerinin sınıflandırıldığı bir kavram ağını akranlarından yardım alarak hazırlamaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Öğretmen; öğretme-öğrenme uygulamaları sürecinde mevcut durumu gözden geçirir, durumla ilgili çıkarımda bulunur ve durumu değerlendirir. İlgili sürecin bütününe ise karşılaştığı sorunlar, özel hâller, öneriler, iyileştirmeler vb. durumları somut olarak belirtir.

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

YERELDEN VATANA MİLLÎ MÜCADELE ÜNİTESİ

Bu ünite de öğrencilerin Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması sonrasında meydana gelen işgaller ve bu işgallere karşı Anadolu'da Mustafa Kemal'in liderliğinde ortaya çıkan Millî Mücadele fikri, Millî Mücadele'nin hazırlık ve teşkilatlanma süreci, Millî Mücadele dönemindeki siyasi ve askerî gelişmeler, Türk milletinin Millî Mücadele sürecindeki vatanseverliği ve fedakarlığı hakkında bilgi ve duyarlılık kazanmaları amaçlanmıştır.

DERS SAATİ 20

ALAN BECERİLERİ

SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma (SBAB2.6.Kanıta Dayalı ürün Oluşturma ve Paylaşma)
SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme (KB2.17. Değerlendirme)
SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme (KB2.7. Karşılaştırma)
SBAB4. Değişim ve Sürekliliği Algılama (SBAB5.2. Değişim ve Sürekliliği Neden ve Sonuçlarıyla Yorumlama)

KAVRAMSAL BECERİLER

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistemati k Olma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Öz Farkındalık/Kendini Bilme, SDB1.2. Öz Düzenleme/Kendini Yönetme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D11. Bağımsızlık, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Görsel Sanatlar, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

SBAB5.2. Değişim ve Sürekliliği Neden ve Sonuçlarıyla Yorumlama, SBAB10.1. Harita Okuma

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- İTA.8.3.1. Mondros Ateşkes Antlaşması'na karşı Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in, aydınların ve halkın tutumunu karşılaştırabilme
- Mondros Ateşkes Antlaşması'na karşı Osmanlı yönetimi, Mustafa Kemal, aydınlar ve halkın tutumunu kaynaklar üzerinden belirler.
 - Mondros Ateşkes Antlaşması'na karşı Osmanlı yönetimi, Mustafa Kemal, aydınlar ve halkın tutumuna ilişkin benzerlik ve farklılıkları kaynaklar üzerinden belirler.
- İTA.8.3.2. Millî Mücadele'nin hazırlık sürecinde yapılan çalışmaların etkilerini değerlendirebilme
- Millî Mücadele'nin hazırlık sürecinde yapılan çalışmaların etkileri bakımından karşılaştırır.
 - Millî Mücadele'nin hazırlık sürecinde yapılan çalışmaların etkileri bakımından değerlendirir.
- İTA.8.3.3. Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmeleri neden ve sonuçlarıyla birlikte yorumlayabilme
- Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmelerin nedenlerini inceler.
 - Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmelerin etkilediği unsurları inceler.
 - Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmelerin bireye, topluma ve kurumlara etkilerini sorgular.
 - Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmelerin nedenlerini ve sonuçlarını özetler.
- İTA.8.3.4. Türk milletinin Millî Mücadele sürecindeki rolüne ilişkin oluşturduğu özgün ürünleri paylaşabilme
- Türk milletinin Millî Mücadele sürecindeki rolüne ilişkin verilen kaynaklardan bilgi toplar.
 - Türk milletinin Millî Mücadele sürecindeki rolüne ilişkin araştırması için topladığı bilgilerin araştırma konusuna uygunluğunu belirler.
 - Türk milletinin Millî Mücadele sürecindeki rolüne ilişkin kullanacağı kaynakların sınırlılığını sorgular.
 - Türk milletinin Millî Mücadele sürecindeki rolüne ilişkin verilen kaynaklardan elde ettiği bilgileri yorumlar.
 - Türk milletinin Millî Mücadele sürecindeki rolünü incelediği ürününü paylaşır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Mondros Ateşkes Antlaşmasına Karşı Tepkiler
Millî Mücadele Hazırlık Süreci
Millî Mücadele Döneminde Siyasi ve Askerî Gelişmeler
Türk Milletinin Millî Mücadele Sürecindeki Rolü

Anahtar Kavramlar

Misak-ı Millî, işgal, Tekâlif-i Millîye, maarif, Kuvâ-yı Millîye, meclis, mebusan, düzenli ordu, kongre, genelge, başkomutan

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıları; karşılaştırma tablosu, kavram ağı, sınıflandırma tablosu, balık kılçığı, analitik dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.
Performans görevi: Okul gazetesi hazırlamaya yönelik görevlerdir.

Analitik dereceli puanlama anahtarları hazırlanmasında oluşturulacak ürünün özellikleri ve oluşturulma sürecinin aşamaları, öğrencinin düzeyi ve öğretmenin iş yükü göz önüne alınır.

ÖĞRETME-ÖĞRENME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin bağımsızlık sembolleri, ekonomi, Türkiye'nin kaynakları ve günümüzde halkın sosyal ve ekonomik durumu konularında temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin bağımsızlık sembollerine hâkimiyet düzeyleri görseller üzerinden değerlendirilir. Öğrencilerin ekonomi ve Türkiye'nin kaynakları konularındaki kavramlara hâkimiyetleri ve bilgi düzeyleri anlam çözümüyle tablosu kullanılarak değerlendirilir.

Köprü Kurma Yerel, ulusal ve küresel olayların çözümünde teşkilatlanma, sorumluluk alma, öncü (lider) rol oynamanın gerekliliği; çatışma ve savaşların ekonomi, toplumsal hayat ve çevreye etkileri; karar alma süreçlerinin demokratikleştirilmesi ve birlikte hareket etmenin önemi üzerinden güncel hayat ile bağlantı kurulabilir. Birinci Dünya Savaşı, Millî Mücadele ve Kurtuluş Savaşı dönemlerini kapsayan müzeler, tarihî mekânlar, kütüphaneler ve arşivler ziyaret edilerek geçmiş ile günümüz arasında köprü kurulması sağlanabilir.

Öğretme-Öğrenme Uygulamaları

İTA.8.3.1.

Öğrencilere Mondros Ateşkes Antlaşması'nın öne çıkan maddelerinden birkaçı Osmanlı Devleti ifadesi gizlenerek sunulur. "Sizin ülkeniz böyle bir anlaşma imzalasaydı ne tür bir tepki verirdiniz?", "Bu antlaşmayı imzalayan bir ülkede halk nasıl bir tepki vermiştir?" soruları yöneltilir. Öğrencilerin cesaretli ve girişimci olmak ile ülke varlıklarına sahip çıkmanın önemini açıklamaları sağlanır (D11.1., D19.3, SDB2.1.SB1., SDB2.3.SB2). Öğrencilerin fikirleri soru cevap tekniğiyle alındıktan sonra antlaşmanın Osmanlı Devleti tarafından imzalanması, uygulanmaya başlanması süreci ve Osmanlı yönetimi, Mustafa Kemal, aydınlar ile halkın antlaşmaya yönelik tutumuna ilişkin yazılı, görsel ve dijital kaynaklar sunulur. Kaynaklar incelendikten sonra Mondros Ateşkes Antlaşması'na karşı Osmanlı yönetimi, Mustafa Kemal, aydınlar ve halkın tutumu (D19.2.) kaynaklar üzerinden belirlenir (E.2.1., E3.2., OB1.5. SB2., OB2.4.). Mondros Ateşkes Antlaşması'na karşı Osmanlı yönetimi, Mustafa Kemal, aydınlar ve halkın tutumuna ilişkin benzerlik ve farklılıklar bir karşılaştırma tablosu üzerinde açıklanır.

İTA.8.3.2

1908 Reval Görüşmeleri'nden seçilen maddeler öğrencilere sunulurken devletin parçalanma planı karşısında halkın tepkisinin neler olabileceği sorulur. Millî Mücadele'nin hazırlık sürecinde meydana gelen Kuva-yı Milliye'nin oluşumu, milli ve millî varlığa düşman cemiyetlerin kurulması, genelgelerin ilanı, kongrelerin yapılması, Misak-ı Millî'nin kabulü, BMM'nin açılışı, BMM lehine kamuoyu oluşturma çabaları, İstanbul hükümetinin Sevr Antlaşması'nı imzalaması gelişmeleri kaynaklar üzerinden incelenir (E3.2., OB1.3., OB2.4.SB3., OB4.2. SB1.). Döneme ait bir örnek olay üzerinden Türk milletinin kararlılığı (D11.2.) ve millet olmanın gereği (D19.1.) olarak tepkilerini incelemeleri sağlanır. Verilen bir tarih şeridi üzerinden Millî Mücadele'nin hazırlık süreci somutlaştırılır. Millî Mücadelenin hazırlık sürecinde yapılan çalışmalar Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasına etkileri bakımından karşılaştırılır (E3.2.). Öğrencilerden Millî Mücadele'nin hazırlık sürecinde yapılan çalışmalar ile bu çalışmaların siyasi ve sosyal etkilerini gösteren bir kavram ağı hazırlamaları istenir (E2.2., OB1.3. SB2., OB7.4. SB1). Öğrencilerden karşılaştırmalarından hareketle Millî Mücadele'nin hazırlık sürecinde yapılan çalışmaların başarıya giden yolda etkilerini değerlendirmeleri istenir (E3.4., SDB3.3.SB3.).

İTA.8.3.3.

Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası işgal edilen bölgeler ve Millî Mücadele sonrası Türkiye haritaları incelenir (E3.2.)(BAİ: SBAB10.1. Harita Okuma). “Millî Mücadele sizce neden başlamış olabilir?”, “Millî mücadelenin siyasi ve askerî süreci sizce toplumda nasıl etkiler yaratmıştır?” soruları yöneltilerek tartışma ortamı sağlanır (E2.1., SDB2.2.SB2). Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmelerin nedenlerine ilişkin yazılı, görsel, dijital kaynaklar verilir. Öğrenciler kaynaklardan hareketle bir çalışma yapacağı üzerinde Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmelerin nedenlerini belirler (E3.2., SDB3.3.SB3.). Öğrencilerden dört gruba ayrılmaları ve verilen kaynaklar üzerinden Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi, askerî gelişmelerin etkilediği ekonomik ve sosyal unsurları belirlemeleri istenir (E2.2., SDB2.1.SB4.). Grupların kendi alanlarıyla ilgili derlediği bilgiler tüm sınıfın katılımıyla hazırlanacak ortak bir sınıflandırma tablosu ile birleştirilir (SDB2.2.SB1., OB1.3. SB2., OB7.4. SB1.). Beyin fırtınası tekniğiyle Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmelerin bireye, topluma ve kurumlara etkileri sorgulanır (SDB2.2.SB2.). Sorgulamalar sınıf tartışmasıyla değerlendirilirken Türk milletinin yaşadığı olaylar karşısında verdiği mücadeleler (D16.2.) değerlendirilir (E3.6.). Öğrencilerden Millî Mücadele sürecinde meydana gelen siyasi ve askerî gelişmelerin nedenlerini ve sonuçlarını bir balık kılıcı diyagramı ile özetlemeleri istenir (E3.6., OB1.3.).

İTA.8.3.4.

Öğrenciler gruplara ayrılır ve “Millî Mücadele’de vatandaşların rolü, sosyoekonomik durum ve vatan için yapılan fedakarlıklar, cephe gerisinde yaşananlar, Millî Mücadele’nin kahramanları, Millî Mücadele döneminde edebiyat ve sanat, Millî Mücadele sürecinde kamuoyu oluşturma çabaları” konuları bu gruplara paylaştırılır. Gruplara bilgi toplama, kaynak inceleme ve kaynakları sorgulama süreçlerinin tüm basamaklarını kapsayan kontrol listesi dağıtılarak süreç boyunca bu listenin doldurulması istenir (SDB2.2.SB1.). Grupların, araştırma konularıyla ilgili kaynakları ve bu kaynaklara nereden ve nasıl ulaşacakları öğretmen rehberliğinde belirlenir. Gruplardan belirlenen kaynaklar üzerinden çalışma konusuna yönelik bilgi toplamaları istenir (OB1.2. E3.2., E3.7.). Araştırmayla ilgili ulaşılan kaynakların güvenilirliği “kaynağın türü, yazarı, tarihi, dijital kimliği, genel ağdaki uzantısı” gibi ölçütlerin yer aldığı liste yardımıyla değerlendirilerek araştırma konusuna uygun olan bilgiler belirlenir (E3.2.). Bu süreçte incelenen kaynaklar karşılaştırılarak ilgili kaynaklardaki ön yargı, çelişki veya tutarsızlık içeren ifadelerin belirlenmesi, olgu ve görüşlerin ayırımına varılması ve farklı görüşlerin ayırt edilmesi sağlanır (D3.3., OB1.3., SDB2.2.SB3.). Kaynaklardaki bilgilerin konuya ilişkin güncel bilgileri içerip içermediği sorgulanır. Bu sorgulamalar sonucunda toplanan bilgilerin araştırma konusu için yeterliliğine yönelik çıkarımda bulunulur. Toplanan bilgilerin sınırlılığine göre farklı kaynaklara başvurularak yeniden bilgi toplanır (E3.4., E3.7.). Araştırmaya sürecinde elde edilen bilgiler gruplar tarafından tablo, resim ve örnek olaylarla desteklenen köşe yazılarına dönüştürülür (OB1.4.) Köşe yazıları ve gazete hazırlanırken uygun başlıklar bulunur. Hazırlanan görseller metnin içeriğine uygun biçimde kullanılır. Kaynaklara metin içinde atıf yapılır ve kullanılan kaynaklar kaynakçada gösterilir. Kanıta dayalı çıkarımlardan hareketle Türk milletinin Millî Mücadele sürecindeki rolüne ilişkin köşe yazıları ortak bir çalışma ile bir araya getirilerek bir performans görevi olarak okul gazetesi formatında paylaşılır (SDB2.2.SB4). Millî Mücadele sürecinde yaşanmış örnek olaylar veya kanıtlar (insan manzaralarını anlatan görseller)(D2.1., D12.1., D14.4., D15.2., D20.2.) kullanılarak dönem insanına vurgu yapılır (OB2.5.SB1., OB4.4., E3.7.). Tüm araştırma süreci analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Millî Mücadele dönemini anlatan romanlar okumaları ve okudukları romanlarla ilgili sunum yaptırılabilir.

Öğrenciler tarafından Millî Mücadele dönemi ile ilgili filmler incelenerek bu filmlerin tarihsel gerçekliklerle ne derece uyduğu dair inceleme yaptırılabilir.

Öğrencilerden seçecekleri bir Millî Mücadele kahramanı hakkında biyografik çalışma yapmaları istenebilir.

Günümüz Türkçesine çevrilmiş dönem gazetelerinden haberler ve görseller kullanılarak dijital bir gazete çıkarttırılabilir.

Destekleme Dönemle ilgili film, belgesel ve animasyonlar yoluyla konu somutlaştırılabilir.

Öğrenciler döneme ait çocuk hikâyelerini okutulabilir.

Millî Mücadele dönemi yazılı kaynakları dışında alternatif görsel-ışitsel kaynaklarla konu somutlaştırılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Öğretmen; öğretim-öğrenme uygulamaları sürecinde mevcut durumu gözden geçirir, durumla ilgili çıkarımda bulunur ve durumu değerlendirir. İlgili sürecin bütününde ise karşılaştığı sorunlar, özel hâller, öneriler, iyileştirmeler vb. durumları somut olarak belirtir.

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞU VE İNKILAPLAR ÜNİTESİ

Bu ünite de Cumhuriyet'in ilanına kadar yaşanan siyasi ve diplomatik gelişmelere yer verilerek halk egemenliğine dayalı bir yönetim biçiminin hazırlık sürecinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Türk modernleşme süreci bağlamında Atatürk tarafından yapılan inkılaplara ve bu inkılapların Atatürk ilkeleriyle ilişkilerine yer verilmiştir.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ

SBAB4. Değişim ve Sürekliliği Algılama (SBAB4.2. Değişim ve Sürekliliği Neden ve Sonuçlarıyla Yorumlama)
SBAB4. Değişim ve Sürekliliği Algılama (KB2.20. Sentezleme)

KAVRAMSAL BECERİLER

KB2.3. Özetleme

EĞİLİMLER

E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistematiğe Olma, E3.11. Özgün Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Öz Farkındalık/Kendini Bilme, SDB1.2. Öz Düzenleme/Kendini Yönetme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler

D1. Adalet, D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet, D11. Bağımsızlık, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Görsel Sanatlar, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.3. Özetleme, SBAB5.2. Değişim ve Sürekliliği Neden ve Sonuçlarıyla Yorumlama, KB2.20. Sentezleme, KB2.18. Tartışma

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

İTA.8.4.1. Cumhuriyet'in ilanına kadar geçen süreçte meydana gelen siyasi ve diplomatik gelişmeleri özetleyebilme

- Cumhuriyet'e giden yolda gerçekleşen olayları çözümler.*
- Cumhuriyet'e giden yolda gerçekleşen olayları sınıflandırır.*
- Cumhuriyet'e giden yolda gerçekleşen siyasi ve diplomatik olayları anlamı değişmeyecek şekilde kendi ifadeleri ile yeniden yorumlar.*

İTA.8.4.2. Türk modernleşmesi çerçevesinde Atatürk'ün yaptığı inkılapları neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme

- Türk modernleşmesi çerçevesinde Atatürk döneminde yapılan inkılapların nedenlerini inceler.*
- Türk modernleşmesi çerçevesinde Atatürk döneminde yapılan inkılaplardan etkilenen unsurları belirler.*
- Türk modernleşmesi çerçevesinde Atatürk döneminde yapılan inkılapların etkilerinin niteliğini sorgular.*
- Türk modernleşmesi çerçevesinde Atatürk döneminde yapılan inkılapların nedenlerini ve sonuçlarını bağlamından kopmadan ifade eder.*

İTA.8.4.3. Atatürk ilke ve inkılapları arasındaki ilişkiyi ortaya koyan özgün bir ürün oluşturabilme

- Atatürk ilkelerinin temel özellikleri ile demokrasinin ilkeleri arasındaki ilişkiyi belirler.*
- Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen inkılapları Atatürk ilkeleriyle ilişkilendirir.*
- Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen inkılapların Atatürk ilkeleriyle ilişkisi hakkında oluşturduğu ürünü paylaşır*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Cumhuriyet'in İlanına Kadar Yaşanan Siyasi ve Diplomatik Gelişmeler
Türk Modernleşmesi ve Atatürk İnkılapları
Atatürk İlke ve İnkılapları Arasındaki İlişki

Anahtar Kavramlar

cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, laiklik, inkılapçılık, Nutuk, Gençliğe Hitabe, Türk modernleşmesi, millî tarih bilinci, bağımsızlık, özgürlük, millî kültür, akılcılık, bilimsellik, çağdaşlık, anayasa

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıları; balık kılçığı, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, performans görevi, çalışma yaprağı, sınıflandırma tablosu, kart eşleştirme, bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir. Performans görevi: Afiş ve tarih şeridi, kavram haritası, infografik veya broşür hazırlamaya yönelik görevlerdir.

Bütüncül dereceli puanlama anahtarlarının hazırlanmasında oluşturulacak ürünün özellikleri ve oluşturulma sürecinin aşamaları, öğrencinin düzeyi ve öğretmenin iş yükü göz önüne alınır.

**ÖĞRETME-ÖĞRENME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin Osmanlı'da eğitim, bilim, kültür ve sanat hayatı, cumhuriyet ve demokrasi kavramları, ülkemizde demokrasinin gelişimi ve cumhuriyetimizin nitelikleri konularında temel bilgileri edindiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin Osmanlı eğitim, bilim, kültür ve sanat hayatına dair hazırbulunuşluk düzeyleri soru-cevap tekniği ile değerlendirilir. "Cumhuriyet" ve "demokrasi" kavramları ile Cumhuriyetimizin temel nitelikleri konusundaki hazırbulunuşluk düzeyleri anlam çözümleme tablosu ile değerlendirilir.

Köprü Kurma Yönetim biçimimiz, Cumhuriyetimizin temel ilkeleri, Atatürk ilke ve inkılaplarının günümüze etkileri, vatandaş olarak hak ve sorumluluklarımız, bağımsızlığımızın sembelleri, zamanın ruhuna ve ihtiyaçlarına uygun olarak değişime açık olma konularına vurgu yapılarak güncel hayat ile bağlantı kurulur.

Öğretme-Öğrenme Uygulamaları

İTA.8.4.1.

Cumhuriyete giden yolda gerçekleşen siyasi ve diplomatik olaylarla ilgili yazılı, görsel ve dijital kaynaklar verilerek öğrencilerin saltanatın kaldırılması, Lozan Barış Antlaşması ve Cumhuriyet'in ilanı gelişmelerini incelemeleri sağlanır (E3.2.). Panel tekniğinden yararlanılarak Cumhuriyet'e giden yolda gerçekleşen siyasi ve diplomatik gelişmelerin (D11.2., D12.3.) sebepleri ve sonuçları tartışılır (SDB2.2.SB3.) (BAİ:KB2.18.). Cumhuriyet'e giden yolda gerçekleşen siyasi ve diplomatik gelişmelerin sebepleri ve sonuçları balık kılıcı üzerinde gösterilir (E3.7., OB1.3.). Öğrencilerden gruplara ayrılarak vızıltı grupları tekniği ile Cumhuriyet'e giden yolda gerçekleşen olaylara yönelik sloganlar oluşturmaları istenir. Oluşturulan sloganlar bir performans görevi olarak Cumhuriyet'e giden yolda gerçekleşen olaylar konusunda halkın bilinçlendirilmesine yönelik hazırlanan afiş veya tarih şeridi (D7.3.) üzerinde kullanılır (SDB2.2.SB4., E3.2., E3.6., E3.7., E3.11., OB4.4. SB2., OB1.3. SB2.). Bu ürünlerde saltanatın kaldırılmasının demokratik devlet düzenine geçişe sağladığı katkı, Lozan Barış Antlaşması'nın Türk milletinin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı açısından önemi, cumhuriyet sisteminin topluma kazandırdıkları gibi unsurlar üzerinden bağımsızlık (D19.4.) ve Türk milletine etkileri (D16.2.) ile ilgili yorumlar yapılır. Performans görevi kapsamında oluşturulan afiş ve tarih şeridi bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir.

İTA.8.4.2.

Osmanlı Devleti'nde yenileşmeye yönelik tartışmalar ile yenileşme hareketleri ve Atatürk inkılapları ile ilgili yazılı, görsel ya da dijital kaynaklar sınıfa getirilir. Verilen kaynaklar üzerinden Osmanlı Devleti'nin son döneminde aydınlar tarafından tartışılan farklı alanlardaki (alfabe, kılık-kıyafet, kadın hakları, hukuk, meşrutiyet, eğitim) modernleşme önerileri incelenir (E3.2., OB1.3.). Öğrencilere "Bu önerilerden hangileri günümüzde uygulanmaktadır?" sorusu yöneltilerek Osmanlı Devleti'nin son dönemindeki modernleşme çabalarının (D14.4., D19.2.) Türkiye Cumhuriyeti'ne etkisi tartışılır (E3.11.) (BAİ:KB2.18.). Öğrencilerden beş gruba ayrılarak Atatürk döneminde siyasi, hukuki, toplumsal, ekonomik, kültür ve eğitim alanlarında yapılan inkılaplara ilişkin yazılı, görsel, dijital kaynakları incelemeleri istenir. Gruplar kaynaklardan hareketle bir çalışma yaprağı üzerinde Atatürk döneminde yapılan inkılapların gerekçelerini ve Osmanlı Dönemi yenileşme tartışmaları ile ilişkisini belirler. Gruplardan kendi çalışma alanları ile ilgili gerekçeleri sözlü olarak ifade etmeleri istenir (E3.7., SDB2.1.SB4, SDB3.3.SB3.). İncelenen kaynaklardan hareketle beyin fırtınası yöntemiyle Atatürk döneminde yapılan inkılapların etkilediği unsurlar belirlenir. İnkılaplar ile bu inkılapların etkilediği unsurlar (siyasi, demokratik, hukuki, toplumsal, ekonomik ve kültürel) sınıflandırma tablosunda gösterilir (OB1.3. SB2., OB7.4. SB1.). Sınıf tartışması yöntemiyle Atatürk döneminde yapılan inkılapların siyasi, demokratik, hukuki, toplumsal, ekonomik ve kültürel etkileri belirlenir (SDB2.2.SB2). Öğrenciler Atatürk döneminde yapılan inkılapların nedenlerini ve sonuçlarını balık kılıcı kullanarak ifade eder (E3.3., E3.7., E3.11., OB1.4., OB4.4. SB2.).

İTA.8.4.3.

Beyin fırtınası yöntemiyle demokratik bir toplumun ne gibi özelliklere sahip olması gerektiğine (D1.1., D8.1., D14.4.) dair öğrencilerin fikirleri açığa çıkarılır (SDB2.2.SB2.). Öğrencilerin fikirleri değerlendirildikten sonra Atatürk ilkeleri ile ilgili farklı türden kaynaklar incelenerek Atatürk ilkelerinin temel özellikleri ile demokrasinin hangi ilkesi ile ilişkilendirilebileceği belirlenir (E3.6). Bu ilişkilerin belirlenmesinde kart eşleştirme tekniğine başvurulur (8.4.3.1)(BAİ:KB2.18.). Siyasi, hukuki, toplumsal, ekonomik, eğitim ve kültür alanlarında gerçekleştirilen Atatürk ilke ve inkılaplarının yer aldığı bir eşleştirme tablosu öğrencilere sunulur. Eşleştirme tablosu üzerinde Atatürk inkılapları ile Atatürk ilkelerinin ilişkilendirilmesi istenir (E3.2., E3.6., E3.7., OB1.3. SB2.). Öğrencilerin altı gruba ayrılması sağlanır. Gruplar tarafından Atatürk ilkelerinden biri seçilerek performans görevi kapsamında Atatürk ilke ve inkılapları arasındaki ilişkiyi yansıtan bir kavram haritası, infografik veya broşür oluşturulur (E3.11., OB1.3. SB2., OB1.4., OB4.4. SB2., SDB2.1.SB4). Gruplar tarafından geliştirilen ürünler sınıf veya okul panosunda sergilenir. Bu ürünler bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Osmanlı Dönemi'nde yapılan islahatlar ile Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleştirilen inkılaplar arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koyan bir çalışma yapıp sınıfta sunmaları istenebilir.

Kurtuluş Savaşı'nı ve inkılapları örnek alan devletler hakkında bir araştırma yapıp sınıfta sunulabilir.

Öğrencilerden Mustafa Kemal Atatürk'ün fikir ve düşünce hayatını etkileyen kitapları araştırmaları ve seçtikleri bir kitabı özetlemeleri istenebilir.

Öğrenciler tarafından Türk İnkılabı'nın Fransız ve Rus inkılapları ile benzerlik ve farklılıkları üzerine bir araştırma yapıp sunulabilir.

Destekleme Öğrencilerden inkılaplar ile ilgili gazete haberlerini toplayıp sunmaları istenebilir. Yazılı kaynaklar dışında görsel kaynaklarla konu somutlaştırılabilir. Cumhuriyetin hayatımız için önemini anlatan bir resim çizmeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Öğretmen; öğretim-öğrenme uygulamaları sürecinde mevcut durumu gözden geçirir, durumla ilgili çıkarımda bulunur ve durumu değerlendirir. İlgili sürecin bütününde ise karşılaştığı sorunlar, özel hâller, öneriler, iyileştirmeler vb. durumları somut olarak belirtir.

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

